

Till
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över "Egendomsskatter – Reform av arvs- och gåvoskatter" (SOU 2004:66). Slutbetänkande av Egendomsstattekommittén.

Bakgrund

Egendomsstattekommitténs uppdrag har varit att göra en översyn av reglerna om fastighetsskatt på småhus, förmögenhetsskatt samt arvs- och gåvoskatt. Kommittén har i delbetänkande SOU 2003:3 lagt förslag om att arvsskatt mellan makar slopas och om en ny dämpningsregel för fastighetsskatten, förslag som lett till lagstiftning med ikraftträdande den 1 jan 2004. I sitt huvudbetänkande SOU 2004:36 behandlar utredningen övriga frågor om fastighetsskatt samt förmögenhetsskatten.

Vad beträffar arvs- och gåvoskatt ska kommittén, enligt direktiven, göra en övergripande teknisk översyn med sikte på att åstadkomma enkla och överskådliga regler och att ge lagen en modern språklig utformning. Arvs- och gåvobeskattningen ska bibehållas med särskilt beaktande av rättvisekrav.

I viss utsträckning får kommitténs tidigare betänkanden återverkningar på slutbetänkandet. Detta gäller regeln om att alla tillgångar skulder ska värderas till 50 % av marknadsvärdet och skattebefrielse för gåvor makar emellan.

Arvslottsbeskattning eller kvarlåtenskapsskatt

Kommittén diskuterar möjligheten att ersätta den nuvarande arvslottsbeskattningen med en kvarlåtenskapsskatt. En kvarlåtenskapsskatt belastar tillgångar på i princip samma sätt som en förmögenhetsskatt av engångskaraktär. Kommittén anför att den är avse-

värt enklare att administrera och möjligheterna till undanhållande av skatt betydligt mindre än beträffande en arvslotsbeskattning som, å andra sidan, tar större hänsyn till skatteförmåga. Skillnad i skatteutfall uppkommer genom det grundavdrag som varje arvslott är berättigad till. Av rättviseskäl är det enligt kommittén inte motiverat att ersätta arvslotsbeskattningen med en kvarlåtenskapsskatt.

LO menar att enkelheten och tydligheten i en kvarlåtenskapsskatt innebär klara fördelar. Nackdelen i form av mindre hänsyn till arvtagarnas skatteförmåga är inte så stor eftersom arvsskatten inte tar hänsyn till arvtagarens andra inkomster utan endast till hur närstående arvtagaren är till den avlidne. LO kan likväl ansluta sig till kommitténs förslag att behålla arvslotsbeskattningen, men i framtida skatteomläggningar kan, enligt LOs mening, finnas skäl att försättningslöst pröva en övergång till kvarlåtenskapsskatt.

Värdering av tillgångar och skulder

Kommittén föreslår att vid beskattning av arv och gåva tillgångar och skulder värderas till 50 % av marknadsvärdet eller, för fast egendom, av taxeringsvärdet på samma sätt som vid beräkning av förmögenhetsskatt. Enligt nuvarande regler värderas börsnoterade aktier till 75 % och O-listenoterade aktier till 30 % av noterat värde; övriga tillgångar till 100 %.

LO ansluter sig till kommitténs förslag då enhetliga värderingsregler för olika slag av tillgångar innebär förenklingar och minskar möjligheterna till skatteplanering. Samtidigt kan LO konstatera att precis samma skattebelastning skulle kunna åstadkommas utan reduktion av alla värden med 50 %, genom att i stället fördubbla alla fribelopp och halvera procentsatsen för skatteuttag.

Befrielse från arvsskatt för näringstillgångar

Kommittén föreslår att arv av näringstillgångar befrias från arvsskatt och att värdet av tillgångar och skulder i näringsverksamhet sänks från 30 till 15 procent vid gåvobeskattning.

I likhet med kommittén finner LO det angeläget att generationsskiften inte försvåras eller omöjliggörs genom alltför betungande arvsskatter. Men LO kan inte acceptera att arvsskatten vad avser näringstillgångar tas bort utan någon som helst försök till analys av hur stora problemen i verkligheten är. LO avstyrker kommitténs förslag på denna punkt.

Utredningens förslag att undanta näringsverksamhet från arvs- och gåvoskatt innebär utvidgade möjligheter till skatteplanering. En betydande del av kapital som skattemässigt anses vara näringsverksamhet är knutet till jordbruks- och skogsfastigheter.

Att undanta näringsverksamhet från principen om likformig beskattning kommer att skapa skevheter i fördelning av ekonomins resurser. Priset på dessa tillgångar som får skattelättnader kommer att stiga.

LO menar därför att om näringsverksamhet ska undantas så måste det finnas "staket" som begränsar möjligheten till skatteplanering så att det bara är personer som bedriver äkta näringsverksamhet som medges detta skatteundantag.

Proportionell skatt

Enligt kommitténs förslag ersätts den nuvarande progressiva skatten med skatteuttag på 10, 20 resp 30 procent i olika skikt av en enhetlig skattesats på 30 procent. I kombination med nedsättningen av värdet till 50 procent för flertalet tillgångar och skulder samt höjda fribelopp betyder detta en väsentlig ökning av antalet små arvslotter som helt undgår arvsskatt, men en måttlig skatteskärpning i skiktet ovanför. För medelstora arvslotter innebär det en viss lindring av skatten och för de största lotterna en viss skärpning.

LO menar att en enhetlig skattesats innebär stora fördelar i form av förenklingar och minskad möjlighet till skatteplanering och ansluter sig till kommitténs förslag om en proportionell skatt på 30 procent.

Fribelopp

Kommittén föreslår att fribeloppet ökar från 70 000 till 80 000 kronor för barn till den avlidne och från 10 000 till 25 000 kronor för övriga arvtagare. LO får framhålla att den föreslagna nedskrivningen av tillgångarna med 50 % innebär i realiteten en fördubbling av fribeloppens värde. En så stor ökning förefaller omotiverad för gruppen övriga arvslotter.

Skattefrihet mellan makar

Kommittén föreslår skattefrihet för gåvor mellan makar samt för föräldrars arv efter barn under 18 år som avlidit och samma grundavdrag för föräldrar till myndiga barn som för barn.

LO accepterar förslaget som en konsekvens av redan genomförda förslag till skattefrihet beträffande arv mellan makar. Dock bör framhållas att skattefrihet mellan makar inte innebär en fullständig skattebefrielse, utan ett uppskjutande av skatten tills även den andra maken avlider

Skattefrihet för allmännyttiga organisationer

Kommittén föreslår befrielse av arvsskatt för allmännyttiga organisationer som för närvarande är befriade från gåvoskatt samt att regeringen tillsätter en utredning för översyn av lagstiftningen beträffande allmännyttiga organisationer. LO menar att beslut om en utökad skattefrihet enligt kommitténs förslag kan anstå i avvaktan på den föreslagna utredningen.

Övriga förslag

Beträffande kommitténs förslag till nya eller ändrade regler för arvsavstående, tidpunkt för värdering av aktier, dispensregler, skönsbeskattning samt förfaranderegler har LO inget att invända.

Kostnader och finansiering

Utredningens förslag beräknas innebära minskade skatteinkomster för staten med cirka 500 miljoner kronor. Kommittén föreslår att skattebortfallet täcks med en höjning av stämpelskatten för juridiska personer vid förvärv av fast egendom och tomträtt från 3,5 till 4,8 procent. LO har inget förslag till alternativ finansiering. Men vi beklagar att så många skatteförändringar innebär sänkning av skatter för äldre och att skattebelastningen ökar för yngre.

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Dan Andersson

Wanja Lundby-Wedin